

28-11-18

Paper Code: 8202 (350)

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc (NM) (Sem: I)	B.Sc.(Med) (Sem: I)	B.Sc(Eco) (Sem: I)	B.Sc(C.Sc) (Sem: I)	B.Com (Sem: I)	BBA (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301	103301	103301	108501	105401
Course Code	BARL-1421	BSNL-1421	BSML-1421	BECL-1421	BCSL-1421	BCRL-1421	BBRL-1421

Course Title: Punjabi Compulsory

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

ਨੋਟ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਨ।
2. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
3. ਹਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 08 ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ-ਟੋਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ -

ਰਹੀ ਵਾਸਤੇ ਘੜੇ, 'ਸਮੇਂ' ਨੇ ਇਕ ਨ ਮੰਨੀ,
ਫੜ ਫੜ ਰਹੀ ਧਰੀਕ, 'ਸਮੇਂ' ਖਿਸਕਾਈ ਕੰਨੀ,
ਕਿਵੇਂ ਨ ਸਕੀ ਰੋਕ, ਅਟਕ ਜੋ ਪਾਈ ਭੰਨੀ,
ਤ੍ਰਿਖੇ ਅਪਣੇ ਵੇਗ, ਗਿਆ ਟੱਪ ਬੰਨੇ ਬੰਨੀ,
ਹੋ! ਅਜੇ ਸੰਭਾਲ ਇਸ 'ਸਮੇਂ' ਨੂੰ ਕਰ ਸਫਲ ਉਡੰਦਾ ਜਾਂਵਦਾ,
ਇਹ ਠਹਿਰਨ ਜਾਚ ਨ ਜਾਣਦਾ, ਲੰਘ ਗਿਆ ਨ ਮੁੜ ਕੇ ਆਂਵਦਾ।

08

2. ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ।

08

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਬੀ

3. 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ' ਜੀਵਨੀ ਰਚਿਤ ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਸਤੂ ਲਿਖੋ।

08

4. 'ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਝਾਂਸੀ' ਜੀਵਨੀ ਰਚਿਤ ਪ੍ਰੋ. ਫਰਿਆਸ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

08

(2118)

Page No 1

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸੀ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਲਿਖੋ।

ੳ) ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ

ਅ) ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਦੀ ਵਧਦੀ ਵਰਤੋਂ

ੲ) ਮਾਤ-ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

08

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ -

ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿਚ ਪਹਾੜੀ ਕਲਮ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿੱਖਰੀ ਤੇ ਵਿਰਾਸੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਂਗੜਾ ਕਲਮ ਦੇ ਚਿੱਤਰ। ਕਾਂਗੜਾ ਇਕ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਉੱਪਰ-ਥਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਇਥੇ ਕਲਾ ਦੇ ਸਿਰਜਣ ਤੇ ਵਿਰਾਸਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਹੇ। ਦੂਜਾ, ਇਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਲੋਕ - ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣਦੇ ਰਹੇ। ਪਹਾੜੀ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਲਾ- ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੀਲਾ ਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਰਾਗ ਨੂੰ ਅਕਾਰ ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੱਤਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਨੋਖੀ ਚੀਜ਼ ਬਣੀ ਹੈ। ਰਾਗ ਜੀਵਣ ਨਾਲ ਇਕ ਰਸ ਹੋਏ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਰਾਗ ਆਪਣੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਰੰਗ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-

- 1) ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਕਲਮ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿੱਖਰੀ ਤੇ ਵਿਰਾਸੀ ?
- 2) ਪਹਾੜੀ ਲੋਕ ਕਲਾ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਚਿੱਤਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ?
- 3) ਕਾਂਗੜੇ ਵਿਚ ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਵਧੇਰੇ ਕਿਉਂ ਵਿਰਾਸੀ ਹੈ?
- 4) ਪੈਰੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਿਉ।
- 5) ਲਕੜੀ ਲਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

08

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਡੀ

7. ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਸ਼ਾ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

08

8. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

08

28-11-18

Page

Paper Code: 8206 (130)

Programme	Course Code	Exam Code
B.A Sem-I	BARL-1031	103201
B.Sc. (Non-Medical) Sem-I	BSNL-1031	103301
B.Sc.(Medical) Sem-I	BSML-1031	103301
B.Sc.(Eco) Sem-I	BECL-1031	103301
B.Sc.(C.Sc) Sem-I	BCSL-1031	103301
B.Com Sem-I	BCRL-1031	108501
BBA Sem-I	BBRL-1031	105401
B.A (JMC) Sem-I	BJML-1031	108701
B.Sc (FD) Sem-I	BFDL-1031	108601
B.Sc(H.Sc) Sem-I	BHSL-1031	108201
BCA Sem-I	BCAL-1031	107201
B.Sc(IT) Sem-I	BITL-1031	105701
B.Sc(BT) Sem-I	BBTL-1031	107401
B.A(Hons.) in English Sem-I	BOEL-1031	107501
B.Sc (Hons.) Agriculture Sem-I	BACL-1031	108301

Course Title: Basic Punjabi

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note:

1. ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
2. ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
3. ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੱਠ ਅੰਕ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਏ

1. ਪੈਂਤੀ ਅੱਖਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸਦੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰਨ ਹਨ?
2. ਪੈਰ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਨ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਬੀ

3. ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖੋ।
4. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਗੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦੋ-ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ।
(ੳ) ਉਪ (ਅ) ਅਣ
(ੲ) ਕਮ (ਸ) ਨਿਰ

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਸੀ

5. ਨਾਨਕੇ ਅਤੇ ਦਾਦਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
6. ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਅੱਠ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ-ਡੀ

7. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
8. 41 ਤੋਂ 50 ਤੱਕ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

281118

Paper Code: 8209 (100)

Programme	Course Code	Exam Code
B.A Sem-I	BARL-1431	103201
B.Sc. (Non-Medical) Sem-I	BSNL-1431	103301
B.Sc.(Medical) Sem-I	BSML-1431	103301
B.Sc.(Eco) Sem-I	BECL-1431	103301
B.Sc.(C.Sc) Sem-I	BCSL-1431	103301
B.Com Sem-I	BCRL-1431	108501
BBA Sem-I	BBRL-1431	105401
B.A (JMC) Sem-I	BJML-1431	108701
B.Sc (FD) Sem-I	BFDL-1431	108601
B.Sc(H.Sc) Sem-I	BHSL-1431	108201
BCA Sem-I	BCAL-1431	107201
B.Sc(IT) Sem-I	BITL-1431	105701
B.Sc(BT) Sem-I	BBTL-1431	107401
B.A(Hons.) in English Sem-I	BOEL-1431	107501
B.Sc (Hons.) Agriculture Sem-I	BACL-1431	108301
B.Com (Hons.) Sem-I	BCOL-1431	109101

Course Title: Punjab History & Culture

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note:

- (i) Question paper consist of four units.
- (ii) Attempt five questions in all at least selecting one from each unit.
- (iii) Each question will carry 8 marks

Unit-1

1. Discuss briefly the physical features of the Punjab. 8
2. Write a note on the following as sources of Punjab History and Culture:-
 - a. Vedic Literature
 - b. Accounts of foreign travellers. 4+4=8

Unit-2

3. Discuss the town planning and Architure, art and religion of Harappan civilization. 8
4. Critically discuss the various theories regarding original home of the Aryans. 8

Unit-3

5. Write a note on social and economic life of Rig Vedic people. 8
6. Elaborate the changes in religious and economic life of people in later Vedic age. 8

Unit-4

7. Write a brief note on life and teachings of Lord Bhuddha. 8
8. Discuss the spread and impact of Jainism in Punjab. 8

Hindi Version

नोट :-

- (1) प्रश्न पत्र चार यूनिट पर आधारित है।
- (2) प्रत्येक यूनिट से एक प्रश्न करते हुए कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर लिखो।
- (3) प्रत्येक प्रश्न के आठ अंक हैं।

यूनिट-1

1. प्राचीन पंजाब की भूगोलिक विशेषताओं का वर्णन करो। 8
2. निम्नलिखित पर पंजाब के ऐतिहासिक स्रात्रों के रूप में नोट लिखो:- 8
 - (क) वैदिक साहित्य
 - (ख) विदेशी यात्रियों के वृतांत

यूनिट-2

3. हड़प्पा सभ्यता नगर योजना, भवन निर्माण कला, कला धार्मिक जीवन का वर्णन करो। 8
4. आर्यों के मूल निवास-स्थान के बारे में भिन्न-भिन्न सिद्धान्तों का आलोचनात्मक वर्णन करो। 8

यूनिट-3

5. ऋग्वैदिक आर्यों की सामाजिक और आर्थिक जीवन पर नोट लिखो। 8
6. उत्तर वैदिक काल में धार्मिक और आर्थिक जीवन में हुए परिवर्तन का उल्लेख करो। 8

यूनिट-4

7. महात्मा बुद्ध के जीवन और शिक्षाओं पर नोट लिखो। 8
8. जैन धर्म के पंजाब में विकास और प्रभाव का वर्णन करो। 8

31218

Paper Code: 8211 (460)

Programme	B.A. (Sem: I)	B.Sc (NM) (Sem: I)	B.Sc.(Med) (Sem: I)	B.Sc(Eco) (Sem: I)	B.Sc(C.Sc) (Sem: I)	B.Com (Sem: I)	BBA (Sem: I)
Exam Code	103201	103301	103301	103301	103301	108501	105401
Course Code	BARL-1212	BSNL-1212	BSML-1212	BECL-1212	BCSL-1212	BCRL-1212	BBRL-1212

Course Title: English Compulsory (~~Communication Skills in English~~)

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note : All questions are compulsory.

Section A

I. Complete any ten of the following sentences using the correct form of verbs/modals given in brackets

1. Renu prefers to stay at home, earlier she.....a lot. (travel)
2. We don't have much time. We.....hurry. (Can/must)
3. Grandfather travelled a lot, He.....five languages. (speak)
4. It is getting cold, You.....wear a coat. (Should/may)
5. Igo home now or mother would be worrying. (had better/may)
6. I get you a cup of coffee? (Can/may)
7. I insisted that he.....apologise. (may/should)
8. You've been travelling all day, yoube tried. (may/must)
9.I use your phone? (Shoud/May)
10. Your bag looks heavy. Ihelp you with it. (will/can)
11. Therebe three cinemas in this town, now there is just one. (used to / can)
12. She.....her finger. It is bleeding (cut)
13. The Sun.....in the East, (rise)
14. We all.....our parents. (love)

1x10=10

Section B

II. Write a paragraph on **any one** of the following:

1. Social Networking Sites
2. The Person You Advice the Most

5

III. Do as directed (any five)

1. Neena said, "I have never been to the Museum" (Change into Reported Speech)
2. The doctor said, "Take care of your health" (Change into Reported Speech)
3. How much will you be paid for your work? (Change the Voice)
4. Someone is singing a song. (Change the Voice)
5. I didn't paint the house myself. (Change the Voice)
6. My father said to me, "Let us go for a walk". (Change into Reported Speech)
7. It is time to close the shop. (Change the Voice)
8. The murderer was sentenced. (Change the Voice)

1x5=5

Section C

IV. Discuss the theme of "The Story Teller"

Or

Attempt character sketches of

Madhav and Gheesu (The Shroud)

6

V. Answer **any two** of the following.

1. Comment on the lady's remark "I never eat anything for luncheon". (The Luncheon)
2. How do the father and son collect five rupees for the shroud? (The Shroud)
3. How does the aunt react to the story and what reply does the bachelor give?

(The Story Teller)

2x2=4

Section D

VI. How is the power of women displayed in the chapter? (The Power of Women)

Or

How is universal declaration of Human Rights a charter for the full growth of the potential of human beings?

6

VII. Answer **any two** of the following.

1. Why is a spendthrift likely to have too many friends? (On Spendthrifts)
2. How could the author be useful from the medical point of view? (Symptoms)
3. How does democracy vary from one country to another? (A Dialogue on Democracy)

2x2=4

08/12/18

Paper Code: 8215 (950)

Programme

Exam Code

B.A.	103201
B.Sc. Non-Medical	103301
B.Sc. Med.	
B.Sc. Eco.	
B.Sc. C.Sc.	
B.Com.	108501
BBA	105401
B.A. (JMC)	108701
B.Sc. (FD)	108601
B.Sc (H.Sc.)	108201
BCA	107201
B.Sc.(IT)	105701
B.Sc.(BT)	107401
B.A. (Hons.) in English,	107501
B.Sc (Hons.) Agriculture)	108301
B.Com (Hons.)	109101
B.Voc Retail Mgmt.	111801
B.Voc MSP	111601
B.Voc Animation	112201
B.Voc TDAT	111201
B.Voc NEH	111401
B.Voc Beauty & Wellness	113801

Course Code : AECD 1161

Course Title: Drug Abuse

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note : Attempt 5 question one from each section & fifth question from any of the sections. Each question carries 8 marks.

Section A

1. What is drug abuse? What is the status of Punjab in this aspect? 8
2. Discuss major reasons of drug abuse and its demand in Punjab 8

Section B

3. How drug abuse effects the personal life of an individual?
4. Write notes on :
 - a) Crime rate in society increases due to drugs.
 - b) The drug abuses are burden on nation, explain.

Section C

5. Define drug relapse management what are its types?
6. Discuss medical treatment of drug abuse.

Section D

7. What are various types of therapies used to assist drug de-addiction. Discuss any one in detail.
8. Discuss the role of family in drug de-addiction.

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਕੁਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰ ਇਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਕਰੋ। ਹਰ ਸਵਾਲ 8 ਨੰਬਰ ਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਓ

1. ਨਸ਼ਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀ ਹੈ ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। (8)
2. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ। (8)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਅ

3. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ? (8)
4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - (1) ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜੁਰਮ ਵੱਧਦਾ ਹੈ
 - (2) ਨਸ਼ੇੜੀ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਇਕ ਬੋਝ ਹਨ, ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੋ (8)

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਏ

5. ਨਸ਼ਾ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖੋ। (8)
6. ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਸੈਕਸ਼ਨ - ਸ

7. ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਸ਼ਾ ਛੜਾਉ ਥੈਰੇਪੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰੋ। (8)
8. ਨਸ਼ਾ ਛੜਾਉਣ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਵੇਂ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਲਿਖੋ। (8)

Hindi Version

नोट : कुल पांच प्रश्न करें। हर भाग में से एक प्रश्न जरूरी है। पांचवां प्रश्न कहीं से भी करें। प्रत्येक प्रश्न 8 नंबर का है।

भाग क

1. नशाखोरी क्या है? पंजाब में नशाखोरी की स्थिति का उल्लेख करें। 8
2. पंजाब में नशाखोरी के मुख्य कारण तथा उसकी मांग का वर्णन करें। 8

भाग ख

3. नशाखोरी व्यक्ति के निजी जीवन को किस प्रकार प्रभावित करती है। 8
4. निम्नलिखित पर नोट लिखें :-
 1. नशाखोरी के कारण समाज में बढ़ते अपराध। 8
 2. नशाखोरी देश पर एक बोझ हैं। विस्तार कीजिए। 8

भाग ग

5. नशे के दोबारा प्रयोग से बचने के प्रबन्धन क्या हैं और इसकी किसमों का वर्णन करें। 8
6. नशाखोरी के मैडीकल प्रबन्धनों का उल्लेख कीजिए। 8

भाग घ

7. नशा छुड़ाने के लिए विभिन्न चिकित्साओं (therapies) कौन सी है? किसी एक का विस्तार करें। 8
8. नशा छुड़वाने में परिवार किस प्रकार सहयोगी हो सकता है। 8

Exam Code: 108501

Paper Code: 8288 (120)

Programme: B.Com. Sem-I

Course Title: Financial Accounting

Course Code: BCRL-1093

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Note: - Attempt Five Questions, selecting at least one question from each section. The fifth question may be attempted from any section. Each question carry 8 Marks.

SECTION A

1. What is Financial Accounting? Explain its Objectives and Limitations.
2. Explain Capital Expenditure, Revenue Expenditure and Deferred Revenue Expenditure.

SECTION B

3. The following is the Trial Balance of Ashwani Goel as at 31st March, 2018

Debit Balances	Rs.	Credit Balances	Rs.
Fixed Assets	3,00,000	Creditors	1,00,000
Opening Stock	75,000	Bills Payables	5,600
Debtors	2,05,000	Loans from Bank	4,000
Bills Receivables	10,000	Capital Account	5,00,000
12% Investments		Sales	6,30,000
(purchased on	50,000	Purchases Returns	5,000
1.7.2017)	5,000	Discount Earned	1,000
Cash in Hand	10,000	Bad Debts Recovered	3,500
Cash at Bank	10,000	Interest	3,000
Drawings	5,25,000		
Purchases	10,000		
Sales Returns	5,000		
Carriage Inwards	2,000		
Carriage Outwards	3,000		
Rent	3,600		
Insurance	13,200		
Office &			
Administration	2,000		
Expenses	5,000		
Discount Allowed	2,500		
Bad Debts	15,800		
Interest			
Selling & Distribution			
Expenses			
	12,52,100		12,52,100

Additional Information: a) Closing Stock as on 31st March 2018 was Rs. 42,000. (b) Rent is payable at the rate of Rs. 300 per month. (c) Insurance premium was paid for the year ending on 30th June 2018 (d) Write off further Rs 5000 as bad (e) Create Provision for discount on debtors @2% (f) Create a provisions for Doubtful debts @10% (g) Create a Reserve for discount on Creditors @ 2% (h) Provide for depreciation on fixed assets @ 10% p.a.

Prepare Trading and Profit and Loss Account for the year ending on 31st March 2018 and Balance Sheet as at 31st Marc 2018.

4. Write short notes on the followings

- a) Primage
- b) Address Commission
- c) Bunker Cost
- d) Passage Money

SECTION C

5. Amar and Bobby entered into a joint venture for the construction of Cinema Hall at an estimated cost of Rs 10, 00,000. Amar invested an amount of Rs 3, 00,000 and Bobby Rs 2, 00,000. They opened a Joint Bank Account and deposited their capital. They agreed to share profit and Losses in the ratio of Rs 3:2. They agreed to charge interest on capital 9%. They spent Rs 2,00,000 on materials, Rs 1,50,000 on wages, Rs 2,70,000 on plant and machinery. They borrowed from the bank an amount of Rs 8,50, 000 and they repaid the loan borrowed from the bank , paying 6 months interest for the loan. The value of the plant and machinery was to be depreciated by 25 %. The venture was carried on for a period on for a period of one year. The plant and machinery were taken over by Amar.

Prepare

- a) Joint Venture A/c
- b) Joint Bank A/c
- c) Individual ledgers of the Co-Venturers

6. What is Consignment Account? Distinguish between Consignment and Sales.

SECTION D

7. Sunny, proprietor of a departmental stores, decided to calculate separate profits for his first two departments X and Y for the month ending 31st January, 1993. Stock on 31st January could not be taken due to certain unavoidable reasons but his rate of gross profit (calculated without reference to direct expenses) on sales for the two departments are 40% and 30% respectively.

The following figures are given –

	Deptt. X Rs.	Deptt. Y Rs.
Stock on 1-1-93	9,000	8,400
Sales for the month	42,000	36,000
Purchases for the month	27,000	21,600
Direct expenses	5,490	8,520

Indirect expenses for the whole business (containing five departments) are Rs. 10,800 which are to be charged in proportion to departmental sales, except as to one-sixth which is to be charged equally. Sales for the remaining three departments were Rs. 1,02,000.

Prepare a statement showing profits for the two departments.

8. Give the Journal entries necessary to incorporate the various items of branch trial balance in the books of head office.

Exam Code: 108501

Paper Code: 8289 (120)

Programme: B.Com. Sem-I

Course Title: Business Organization

Course Code: BCRL-1094

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 40

Attempt five questions and at least one question from each unit and the fifth question from any one unit. Each question carries 8 marks.

UNIT I

1. What is the importance of a business organization? Explain by taking suitable example from automobile industry.
2. "Social Responsibility reduces profitability of business". Discuss.

UNIT II

3. "The one man control is best in world if that one man is big enough to manage everything". Comment
4. Differentiate Public Company and Private Company in detail.

UNIT III

5. What do you mean by small scale operations in Industry? Discuss limitations of small scale industries?
6. Discuss the role of DIC's in Industrial growth and development of the country.

UNIT IV

7. Describe the role of stock exchange and discuss various types of it.
8. Critically evaluate the role of chamber of commerce in Indian context.

Exam Code: 108501

Paper Code: 8290 (120)

Programme: B.Com. Sem-I

Course Title: Business Communication

Course Code: BCRL - 1095

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks:40

Instructions:

The paper consist of four sections A,B,C and D. Attempt five question in all selecting at least one question from each section. The Fifth question may be attempted from any section. Each question carries equal marks.

Section-A

1. Define communication. Explain in detail the different models of communication. 8
2. "In business communication, courtesy and clarity are as important as conciseness and completeness." Discuss. 8

Section-B

3. What is oral communication? Discuss its advantages and limitations. 8
4. Explain:
 - Business to business etiquette. 4

- Cross-cultural etiquette.

4

Section-C

5. What is Memo? When is it used? Draft a specimen memo asking for explanation for not attending the duty. 8
6. Draft a specimen letter by bank stating non-payment of term loan and informing about the legal action in case of failure to pay the amount. 8

Section-D

7. As a secretary of the company, draft a letter informing the shareholders about the declaration of dividend. 8
8. Explain the requisites of a good resume presentation. 8

Exam Code: 108501

Paper Code: 8291 (120)

Programme: B.Com. Sem-I

Course Title: Business Statistics

Course Code: BCRL-1176

Time Allowed: 3 Hours**Max Marks: 40**

Instructions:

The paper consist of four sections A,B,C and D. Attempt five question in all selecting at least one question from each section.

The Fifth question may be attempted from any section.

Each question carries equal marks.

Section-A

1. Discuss functions, utility and limitations of statistics. 18
2. a) The sum of deviations of a certain number of items from 2.5 is 50 and sum of deviations of the same series taken from 3.5 is -50. Find the number of observations and their mean.
- b) Find the median of the following frequency distribution.

Class group	130-134	135-139	140-144	145-149	150-154	155-159	160-164
frequency	5	85	29	24	17	10	1

Section-B

3. a) Calculate Standard deviation

Mid values	12	12.5	13	13.5	14	14.5	15	15.5	16
No. of Student	2	16	36	60	76	37	18	3	2

- b) Particulars regarding income of two villages in given below:

	Village	Village
	A	B
No. of people	600	500
Average Income	175	186
Variance of Income	100	81

Find:

- I. In which village is the variation in income is greater?
- II. What is the total income of both villages put together?
- III. What is the average income of the people in A and B villages put together?
- IV. What is the combined standard deviation? 4.51

4. a) Calculate coefficient of correlation between marks in Eco. And marks in History obtained by class of seven students.

Marks in Eco.	66	90	89	55	58	44	42
Marks in History	58	76	65	58	53	49	56

- b) If the co-variance between X and Y variables is 10 and variance of X and Y are 16 and 9 respectively. Find coefficient of correlation.
- 4.4

Section-C

5. What is index numbers? What are the various problems faced while constructing index numbers? Also discuss the uses and limitations of index numbers.
- 10

6. a) Convert the following fixed base index into chain base Index.

Year	1970	1971	1972	1973	1974	1975
F.B.I.	376	392	408	380	392	400

- b) From the following data calculate the index no. by using Average Price of 1989 to 1994 as base year:

Year	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Price	11	13	11.5	12.5	14	13	12.5	16	14.5	15	15.5

Section-D

7. Given below are the figures of productions (tones) of a sugar factory.

Year	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Prod.	77	88	94	85	91	98	90

- Fit a straight line trend by 'Least squares' method.
- What is the monthly increase in the production of sugar.
- Convert your annual trend equation into monthly trend equation. 10

8. a) Explain the following terms

- Mutually exclusive events
- Equally likely events
- Independent events
- Dependent events
- Complementary events

b) A coin is tossed four times. What is the probability of getting (i) exactly two heads

(ii) At least two heads

(iii) At the most two heads.

4, 5

Exam Code: 108501

Paper Code: 8292 (120)

Programme: B.Com. Sem-I

Course Title: Computer Fundamentals

Course Code: BCRM-1127

Time Allowed: 3 Hours

Max Marks: 50

Theory : 25

Note:

Attempt five questions and at least one question from each unit and the fifth question from any one unit. Each question carries 8 marks.

SECTION A

1. Explain various generations of computers? (5)
2. Explain the difference of computer hardware and software? (5)

SECTION B

3. (a) Write down a note on information processing ? (3)
- (b) Write down a note on data processing (2)
4. Explain various applications of computers (5)

SECTION C

5. (a) Write down a note on primary memory of computer system ? (2)
- (b) Discuss magnetic storage devices (3)
6. Discuss various input devices ? (5)

SECTION D

7. Define machine language, assembly language, High level language (5)
8. (a) Write down four internal commands of DOS? (2)
(b) Write down six external commands of DOS (3)